

Datum: Rijeka, 24. lipnja 2025.

Kolegij: Mentalno zdravlje obitelji

Voditelj: Prof. dr.sc. Daniela Malnar, dr. med., (suradnik: viši predavač Radoslav Kosić, prof.rehab.)

e-mail voditelja: daniela.malnar@medri.uniri.hr (radoslav.kosic@uniri.hr)

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Sveučilišni diplomski studiji - Sestrinstvo - promicanje i zaštita mentalnog zdravlja

Godina studija: 1

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Mentalno zdravlje obitelji** je obvezni kolegij na prvoj godini Diplomskog studija Sestrinstvo – promocija i zaštita mentalnog zdravlja i sastoji se od 15 sati predavanja i 10 sati seminara, ukupno 25 sati (2,5 ECTS).

Ciljevi kolegija

Cilj kolegija je upoznati studente s temeljnim pojmovima, teorijskim polazištima i pristupima u području mentalnog zdravlja obitelji. Poseban naglasak stavlja se na razumijevanje dinamike odnosa unutar obitelji, biopsihosocijalnih čimbenika koji utječu na mentalno zdravlje te na društveni kontekst u kojem obitelj funkcionira.

Studenti će razviti kompetencije za usmenu i pismenu komunikaciju, prezentiranje vlastitih uradaka, timski rad te razumijevanje načina na koji se mentalno zdravlje u obitelji percipira i definira. Također, cilj je osposobiti studente za vođenje radionica za roditelje i djecu te za provedbu samostalnih znanstvenih istraživanja u području obiteljskog funkcioniranja i odgoja.

Ishodi učenja

Po završetku kolegija studenti će biti osposobljeni za:

- Kritičko promišljanje problema mentalnog zdravlja u obitelji u kontekstu društva
- Klasifikaciju biopsihosocijalnih razvojnih potreba koje utječu na mentalno zdravlje obitelji
- Objašnjenje i primjenu razvojnog integrativnog pristupa u procjeni, dijagnostici i tretmanu osoba s poremećajima mentalnog zdravlja
- Provođenje procjene i planiranja intervencija u obiteljima s prisutnim mentalnim poremećajem
- Definiranje teorijskih utemeljenja intervencija u radu s obitelji
- Primjenu teorije u praktičnom radu s obiteljima
- Analizu i argumentaciju potrebe za intervencijama u obiteljskom kontekstu
- Prepoznavanje i predlaganje programa rada s obiteljima usklađenih s njihovim potrebama i potrebama zajednice
- Planiranje i provođenje neposrednog rada s obiteljima

- Analizu i usporedbu korisničke i stručnjačke perspektive o intervencijama u obitelji
- Vrednovanje učinkovitosti intervencija
- Razumijevanje povezanosti rizičnih i zaštitnih čimbenika u obiteljskom okruženju s razvojnim ishodima djece i mladih
- Analizu i objašnjenje značajki učinkovitih programa u obiteljskom okruženju
- Upoznavanje s različitim pristupima programima u obiteljskom kontekstu
- Objašnjenje specifičnih principa uspješnog oblikovanja programa u obitelji
- Prepoznavanje ključnih elemenata partnerstva obitelj–škola–zajednica
- Primjenu temeljnih znanja o biopsihosocijalnim razvojnim potrebama i ponašanju osoba s mentalnim teškoćama
- Planiranje savjetodavnih i praktičnih intervencija za poticanje psihički zdravog razvoja
- Primjenu metoda procjene, dijagnostike i tretmana osoba s mentalnim poremećajima
- Ovladavanje tehnikama pružanja podrške osobama s mentalnim teškoćama i poremećajima ponašanja
- Uspostavu suradnje s drugim stručnjacima uključenima u skrb za osobe s mentalnim teškoćama
- Razvijanje komunikacijskih vještina usmjerenih na nenasilno izražavanje i izbjegavanje štetnog kritiziranja

Popis obvezne ispitne literature:

1. Walsh F. Strengthening family resilience. 3rd ed. New York: Guilford Press; 2016. Dostupno na hrvatskom: "Strengthening Family Resilience" u VBZ knjižari (izd. 1998, engleski jezik) hrcak.srce.hr+4zuzi.hr+4routledge.com+4
2. Gladding ST. Family therapy: History, theory, and practice. 7th ed. Boston: Pearson; 2019.
3. Carr A. Family therapy: Concepts, process and practice. 3rd ed. Chichester: Wiley; 2019.
4. Fiese BH, Celano M, Deater-Deckard K, Jouriles EN, Whisman MA. APA handbook of contemporary family psychology. Vol. 1–2. Washington (DC): American Psychological Association; 2019.
5. Reupert A, Maybery D, Seeman MV, editors. Parental psychiatric disorder: Distressed parents and their families. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press; 2021.

Popis dopunske literature:

1. Siegel DJ, Bryson TP. The power of showing up: How parental presence shapes who our kids become and how their brains get wired. New York: Ballantine Books; 2020. Hrvatski prijevod: "Unutarnji svijet roditeljstva" (Siegel, Hartzell), Split: Harfa; 2019 en.wikipedia.orgkatalog.kgz.hr+1katalog-rara.kgz.hr+1
2. Ungar M. Change your world: The science of resilience and the true path to success. Toronto: Sutherland House; 2019.
3. Masten AS. Ordinary magic: Resilience in development. New York: Guilford Press; 2014.
4. Carey T. Što misli moje dijete?: praktična dječja psihologija za suvremene roditelje od 2–7 godine. Zagreb: Znanje; 2022. katalog.kgz.hr

5. Tsabary S. Izvan kontrole: zašto discipliniranje djeteta ne djeluje — i što će djelovati. Split: Harfa; 2020. baza.gskos.hr+3katalog-rara.kgz.hr+3katalog.kgz.hr+3
6. Juul J. Pet temelja obiteljskog života: kako funkcionira odgoj. Split: Harfa; 2020. katalog-rara.kgz.hr
7. Fonagy P, Campbell C. What works for whom? A critical review of psychotherapy research. 2nd ed. New York: Guilford Press; 2015.
8. Glaser F. Suradnja s roditeljima: upotreba roditeljske procjene dječjeg razvojnog statusa — PEDS... Jastrebarsko: Naklada Slap; 2002. en.wikipedia.orgbaza.gskos.hr+1baza.gskos.hr+1
9. Janković J. Savjetovanje u psihosocijalnom radu. Zagreb: Et cetera; 2004.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

- Unesite tražene podatke**
- 1. Uvod u kolegij, način izvođenja i procjenjivanja rada studenata.**
Prevenција temeljena na obitelji.
Ishod učenja: Kritički prosuđivati problematiku mentalnog zdravlja u obitelji u kontekstu društva u kojem žive, ali i u širem kontekstu.
 - 2. Obitelj i mentalno zdravlje**
Ishod učenja: Klasificirati biopsihosocijalne razvojne potrebe koje utječu na mentalno zdravlje obitelji.
 - 3. Procesi koji vode zdravom psihološkom razvoju u obitelji**
Ishod učenja: Objasniti primjenu razvojnog integrativnog pristupa u procjeni, dijagnostici i tretmanu osoba s poremećajima mentalnog zdravlja.
 - 4. Čimbenici i procesi koji dovode do mentalnih oboljenja**
Ishod učenja: Razumjeti povezanost rizičnih i zaštitnih čimbenika u obiteljskom okruženju s razvojnim ishodima za djecu i mlade.
 - 5. Razvojna dimenzija u biopsihosocijalnom sustavu mentalnog zdravlja obitelji**
Ishod učenja: Primijeniti osnovna znanja o biopsihosocijalnim razvojnim potrebama i specifičnostima ponašanja osoba s mentalnim poteškoćama.
 - 6. Odnosi i veze: značajke kvalitetnih bliskih odnosa**
Ishod učenja: Provesti procjenu i planirati intervencije u obiteljima u kojima postoji poremećaj mentalnog zdravlja.
 - 7. Komunikacijsko-sustavni modeli obiteljskog funkcioniranja**
Ishod učenja: Razumjeti, analizirati i argumentirati potrebu primjene intervencija u obiteljima.
 - 8. Teorijska polazišta prevencije: koncept promocije mentalnog zdravlja**
Ishod učenja: Definirati teorijska utemeljenja prevencije i intervencija u obitelji.
 - 9. Otporne obitelji i komponente programa namijenjenih obiteljima**

Ishod učenja: Prepoznati, procijeniti i predložiti programe rada s obiteljima usklađene s njihovim potrebama.

10. Planiranje intervencija s visokorizičnim obiteljima (obiteljski intervju, genogram, ekomapa)
Ishod učenja: Planirati savjetodavne ili praktične postupke za poticanje psihološki zdravog razvoja osobe.

11. Procjena bazičnih psihosocijalnih potreba i stimulacija zdravog razvoja

Ishod učenja: Primijeniti metode procjene, dijagnostike i tretmana osoba s mentalnim poteškoćama.

12. Najučinkovitiji pristupi programima za obitelji i izazovi u radu s roditeljima

Ishod učenja: Analizirati i objasniti različite pristupe programima u obiteljskom kontekstu.

13. Uloga socijalne mreže i zajednice u radu s obitelji

Ishod učenja: Uspostaviti suradnju sa stručnjacima i prepoznati ključne komponente partnerstva obitelji, škole i zajednice.

14. Procjena i planiranje neposrednog rada s obitelji

Ishod učenja: Procijeniti i planirati neposredni rad, analizirati korisničku i stručnu perspektivu i vrjednovati učinkovitost intervencija.

15. Organizacijski aspekti pružanja stručne pomoći pri mentalnim poteškoćama u obitelji

Ishod učenja: Ovladati tehnikama podrške osobama s mentalnim poteškoćama i razumjeti principe planiranja programa u obiteljskom kontekstu.

Popis seminara s pojašnjenjem:

1. Spolni/rodni stereotipi i mentalno zdravlje obitelji

Seminar se usredotočuje na razumijevanje utjecaja spolnih i rodni stereotipa na mentalno zdravlje u obiteljskom kontekstu. Kroz analizu filma Boli me – promocija mentalnog zdravlja i slušanje ulomaka iz audioknjige Mali princ (Antoine de Saint-Exupéry), potiče se kritičko promišljanje i rasprava o važnosti ravnopravnosti i emocionalnog razvoja.

2. Stres i vještine suočavanja sa stresom u obitelji

Korištenjem edukativnog videa Kako se nositi sa stresom?, studenti analiziraju stresne situacije unutar obitelji i strategije suočavanja. Seminar uključuje rad na primjerima iz prakse i oblikovanje prijedloga za podršku članovima obitelji.

3. Analiza kriznog događaja u obitelji – intervencija u krizi

Na temelju prikaza konkretnog slučaja, studenti razvijaju sposobnost prepoznavanja ključnih aspekata kriznih situacija te planiranja intervencija u kriznim okolnostima. Seminar potiče izgradnju stručnog stava i vještina podrške.

4. Obitelj s psihoorganskom simptomatologijom

Analizom dokumentarnog filma Ja to ne radim namjerno, studenti se upoznaju s uzrocima i manifestacijama psihoorganskih poremećaja. Seminar potiče razumijevanje obiteljske dinamike i planiranje podrške osobama s ovim oblikom teškoća.

5. Obitelj s ovisničkom simptomatologijom

Kroz analizu edukativnog spota o ovisnosti o alkoholu, cigaretama i drogama, studenti prepoznaju karakteristike obitelji u kojima je prisutna ovisnost. Razlikuju faze ovisnosti i apstinencije te osmišljavaju osnovne elemente programa podrške.

6. Obitelji s psihotičnom simptomatologijom

Seminar se temelji na osobnom svjedočanstvu prikazanom u filmu Elyn Saks – Priča o mentalnoj bolesti. Studenti analiziraju važnost redovite terapije i obiteljske podrške te uče prepoznati konstruktivne načine komunikacije s obiteljima.

7. Obitelji sa simptomatologijom poremećaja raspoloženja

Korištenjem filma Andrew Solomon – Depresija, tajna svih nas, studenti proučavaju kako poremećaji raspoloženja utječu na obiteljsku dinamiku. Seminar uključuje klasifikaciju poremećaja i izradu prijedloga programa podrške.

8. Obitelji s psihosomatskom simptomatologijom

Temeljem dokumentarnog filma Patnja duše je put do bolesti tijela, studenti istražuju psihosomatske simptome i njihovu povezanost s emocionalnim stanjima. Seminar potiče korištenje podržavajućih strategija u radu s obiteljima.

9. Obitelji sa simptomatologijom poremećaja prehrane

Analizom filma Što sam si to učinila?, studenti razlikuju vrste poremećaja prehrane, preispituju uloge obiteljskih odnosa u njihovom razvoju te oblikuju prijedloge intervencija i podrške.

10. Rano traumatsko iskustvo člana obitelji

Seminar se temelji na sadržaju emisije Na rubu znanosti – Rana trauma (gost: Tomislav Kuljiš) i bavi se prepoznavanjem i razumijevanjem utjecaja ranih trauma na mentalno zdravlje. Studenti promišljaju vlastite stavove i osmišljavaju primjerene oblike podrške obitelji.

Praktični rad: Opis susreta s obitelji u cilju uspostave kontakta i poticanja svjesnosti o pozitivnim aspektima života u obitelji te izrada individualiziranog plana podrške.

Obveze studenata:

1. Pripremiti prezentaciju na zadanu temu
2. Napisati esej (osobno iskustvo) i predati ga

3. Pripremiti pitanja za teme prema danom rasporedu – doći na nastavu s pripremljenim pitanjima
4. Sudjelovati u raspravi na zadanu temu
5. Redovito pohađati nastavu

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci** te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. Rad studenata vrednovat će se na završnom ispitu na kojem studen može ostvariti 100 ocjenskih bodova. Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 50 % uspješno riješenih ispitnih pitanja.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **stručnim kriterijima ocjenjivanja**.

Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 100% ocjenskih bodova):

Završni ispit. Završni ispit polaže se u formi eseja. Studenti/ce su dužni/e odabrati jednu od ponuđenih tema za izradu eseja. Prag prolaznosti je 50% - to znači da studenti/ice počinju ostvarivati bodove kada odgovore na tri od šest pitanja. Maksimalni broj ocjenskih bodova je **(100)** sto koji se raspoređuju prema slijedećim kriterijima:

1. Uvod: cilj i razlog/zi zbog kojeg je tema važna i aktualna - **14 ocjenska boda**
2. Naglašena metodologija prikupljanja podataka i informacija - **10 ocjenska boda**
3. Interpretacija /prikaz 2 znanstvena stajališta - **10 ocjenska boda**, interpretacija 3 znanstvena stajališta - **14 ocjenskih bodova**, interpretacija 4 znanstvena stajališta - **18 ocjenskih bodova**
4. Istaknuti sličnosti i razlike u zaključcima navedenih autora pod br. 3. - **18 ocjenskih bodova**
5. Objašnjenje zašto je potreban interdisciplinarni pristup u rješavanju problema - **20 ocjenskih bodova**
6. Vlastiti zaključak - **20 ocjenskih bodova**

ocjena	% ocjenski bodovi
5	90 - 100
4	75 – 89,9
3	60 – 74,9
2	50 – 59,9

1	0
Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju: A = 90 - 100% ocjenskih bodova B = 75 - 89,9% C = 60 - 74,9% D = 50 - 59,9% F = 0 - 49,9% Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način: A = izvrstan (5) B = vrlo dobar (4) C = dobar (3) D = dovoljan (2) F = nedovoljan (1) VAŽNA OBAVIJEST U slučaju odbijanja ocjene studenti/ice dužni su pokrenuti postupak predviđen čl. 46. Pravilnika o studijima Sveučilišta u Rijeci. ČLANAK 46. Prigovor na ocjenu (1) Student koji smatra da je oštećen ocjenjivanjem na završnom ispitu ima pravo u roku 24 sata nakon priopćenja ocjene izjaviti pisani prigovor dekanu odnosno pročelniku odjela. Prigovor mora biti obrazložen. (2) Ako prigovor smatra osnovanim dekan odnosno pročelnik odjela će u roku od 24 sata od zaprimanja prigovora imenovati povjerenstvo sastavljeno od tri člana. Nastavnik s čijom ocjenom student nije bio zadovoljan ne može biti predsjednik povjerenstva. (3) Pisani ispit ili pisani dio ispita neće se ponoviti pred povjerenstvom, već će ga ono ponovno ocijeniti. Ako je ispit usmeni ili se sastoji i od usmenog dijela provjere znanja dekan odnosno pročelnik odjela će odrediti vrijeme polaganja ispita koji se treba održati što ranije, a ne može biti održan kasnije od tri radna dana po izjavljenom prigovoru. (4) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.	

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Nastava se ne izvodi na stranom jeziku.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Obveze studenta spram kolegija odnose se na redovito pohađanje nastave koje je određeno prema Pravilniku o studiranju. Izrada esejskog rada i jedne prezentacije na temu je obavezna. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/vježbama koristiti će se potpisne liste. Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Izostanci s nastave pravdaju se isključivo liječničkom ispričnicom.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
5.2.2026.	P 1–P2 (12,00 – 13,30) P3 (13,30-14,15) Z3			Prof.dr.sc. Daniela Malnar, dr.med. viši predavač, Radoslav Kosić, prof. rehab.,
6.2. 2026.	P4-P5 (16,00-17,30) P6-P7 (17,30-19,00) P8 (19,00-19,45) Z5			viši predavač Radoslav Kosić, prof. rehab.
7.2.2026.	P9-P10 (8,00-9,30) P11-P12 (9,30-11,00) P13-P14 (11,00-12,30) P15 (12,30-13,15) Z4			viši predavač Radoslav Kosić, prof. rehab.
19.2.2026.		S1- S2 (14,00-15,30) S3-S4 (15,30 - 17,00) S5-S6 (17,00-18,30) Z4		viši predavač Radoslav Kosić, prof. rehab.

20.2.2026.		S7-S8 (17,00-18,30) S9-S10 (18,30 - 20,00) INF.		viši predavač Radoslav Kosić, prof. rehab.
------------	--	--	--	--

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvod u kolegij, način izvođenja i procjenjivanje rada studenata. Prevencija temeljena na obitelji.	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z3
P2	Obitelj i mentalno zdravlje	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z3
P3	Procesi koji vode zdravom psihološkom razvoju u obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z3
P4	Čimbenici i procesi koji dovode do mentalnih oboljenja	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z5
P5	Razvojna dimenzija u biopsihosocijalnom sustavu mentalnog zdravlja obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z5
P6	Odnosi i veze: značajke kvalitetnih bliskih odnosa	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z5
P7	Komunikacijsko-sustavni modeli obiteljskog funkcioniranja	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z5
P8	Teorijska polazišta prevencije: koncept promocije mentalnog zdravlja	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z5
P9	Otporne obitelji i komponente programa namijenjenih obiteljima	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
P10	Planiranje intervencija s visokorizičnim obiteljima (obiteljski intervju, genogram, ekomapa)	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
P11	Procjena bazičnih psihosocijalnih potreba i stimulacija zdravog razvoja	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4

P12	Najučinkovitiji pristupi programima za obitelji i izazovi u radu s roditeljima	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
P13	Uloga socijalne mreže i zajednice u radu s obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
P14	Procjena i planiranje neposrednog rada s obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
P15	Organizacijski aspekti pružanja stručne pomoći pri mentalnim poteškoćama u obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
Ukupan broj sati predavanja		15	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Spolni/rodni stereotipi i mentalno zdravlje obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Z4
S2	Stres i vještine suočavanja sa stresom u obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Z4
S3	Analiza kriznog događaja u obitelji – intervencija u krizi	1	Fakultet zdravstvenih studija, Z4
S4	Obitelj s psihoorganskom simptomatologijom	1	Fakultet zdravstvenih studija, Z4
S5	Obitelj s ovisničkom simptomatologijom	1	Fakultet zdravstvenih studija, Z4
S6	Obitelji s psihotičnom simptomatologijom	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona Z4
S7	Obitelji sa simptomatologijom poremećaja raspoloženja	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona INF.
S8	Obitelji s psihosomatskom simptomatologijom	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona INF.

S9	Obitelji sa simptomatologijom poremećaja prehrane	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona INF.
S10	Rano traumatsko iskustvo člana obitelji	1	Fakultet zdravstvenih studija, Predavaona INF.
	Ukupan broj sati seminara	10	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	5.3.2026.
2.	20.3.2026.
3.	
4.	